

189/1999 Sb.

ZÁKON

ze dne 29. července 1999

o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy)

Změna: 560/2004 Sb.

Změna: 281/2009 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

NOUZOVÉ ZÁSoby ROPY A ŘEŠENÍ STAVŮ ROPNÉ NOUZE

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje v souladu s právem Evropských společenství 1) způsob vytváření, udržování a použití nouzových strategických zásob ropy a ropných produktů určených pro zmírnění nebo překonání stavů nouze vzniklých z jejich nedostatku (dále jen "nouzové zásoby ropy"), postupy pro řešení stavů nouze vzniklých z nedostatku ropy a ropných produktů a úkoly orgánů státní správy v této oblasti.

§ 2

Vytváření a udržování nouzových zásob ropy

(1) Nouzové zásoby ropy jsou státními hmotnými rezervami. 1a)

(2) Výše nouzových zásob ropy pro každou kategorii vybraných ropných produktů podle odstavce 5 musí, počínaje 31. prosincem 2005, trvale dosahovat úrovně vždy nejméně devadesátidenní průměrné spotřeby v předcházejícím kalendářním roce, ne však méně, než činí výše devadesátidenních průměrných čistých dovozů ropy a ropných produktů České republiky. Čistým dovozem ropy a ropných produktů se rozumí dovozy ropy a ropných produktů snížené o uskutečněné vývozy ropy a ropných produktů.

(3) Výše nouzových zásob pro každou kategorii vybraných ropných produktů podle odstavce 5 musí trvale dosahovat

a) počínaje dnem nabytí účinnosti tohoto zákona úrovně nejméně osmdesátidenní průměrné spotřeby v předcházejícím kalendářním roce,

b) počínaje 31. prosincem 2004 úrovně nejméně pětaosmdesátidenní průměrné spotřeby v

předcházejícím kalendářním roce.

(4) Nouzové zásoby ropy vytváří a udržuje Správa státních hmotných rezerv (dále jen "Správa") ve vybraných ropných produktech; může je až do 60 % výše stanovené podle odstavce 2 nahradit zásobami ropy nebo ropných poloproduktů.

(5) Vybrané ropné produkty se rozdělují do těchto kategorií:

- a) automobilová a letecká paliva benzinového typu,
- b) velmi lehké topné oleje, motorová nafta, petrolej a letecká paliva petrolejového typu,
- c) topné oleje.

(6) Ropou nebo ropnými poloprodukty je možno nahradit vybrané ropné produkty v takovém poměru, v jakém je celkové množství zpracované ropy a ropných poloproduktů k celkovému množství z nich vyrobených vybraných ropných produktů v rafineriích České republiky v předchozím kalendářním roce.

(7) Seznam, přesnou specifikaci ropy, ropných poloproduktů a vybraných ropných produktů a způsob výpočtu průměrných čistých dovozů podle odstavců 2 a 8 a podmínky skladování stanoví Správa vyhláškou.

(8) Do nouzových zásob ropy se nezapočítávají zásoby

- a) nacházející se v ropovodech, produktovodech, železničních nádržkových vozech, cisternových přepravnících a v zásobnících čerpacích stanic,
- b) určené pro potřeby ozbrojených sil České republiky,
- c) představující nevyčerpatelné technologické náplně skladovacích zařízení,
- d) nevydobytych ložisek ropy nacházejících se na území České republiky,
- e) v zásobnících námořních plavidel, nebo
- f) držené drobnými spotřebiteli.

(9) Výše nouzových zásob ropy a ropných produktů, jež má Česká republika povinnost udržovat, se přepočítává vždy k termínu 31. března každého roku podle spotřeby a čistého dovozu v předchozím kalendářním roce. V případě, že po tomto přepočtu nebude dosaženo výše zásob podle odstavce 2, zajistí Česká republika dosažení této výše nejpozději do 31. července daného kalendářního roku.

(1) Nouzové zásoby ropy se skladují ve skladovacích zařízeních a lze je skladovat společně s jinými druhy zásob. Skladovacím zařízením se rozumí samostatná nádrž, nádržový blok, sklad, technologický výrobní celek, případně jiný objekt splňující technické a ekologické podmínky pro dlouhodobé skladování ropy nebo ropných produktů.

(2) Stavby skladovacích zařízení, produktovodů a ropovodů určených ke skladování a přepravě nouzových zásob ropy se považují za veřejně prospěšné stavby. 2)

(3) Nouzové zásoby ropy na území České republiky mohou být skladovány pouze právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou, která k tomu má příslušné živnostenské oprávnění, nebo má oprávnění k hornické činnosti pro skladování ropy v přírodních horninových strukturách a podzemních prostorech.

(4) Vláda je oprávněna udělit souhlas ke skladování nouzových zásob ropy na území jiného státu, který je členem Evropské unie, pokud s tímto státem uzavře dohodu o skladování nouzových zásob ropy. Návrh této dohody zašle Správa jménem České republiky k připomínce Evropské komisi (dále jen "Komise"), kterou následně informuje o uzavření dohody. Nouzové zásoby ropy jiného členského státu je možné skladovat na území České republiky, pokud s tímto státem uzavře vláda dohodu o skladování nouzových zásob ropy jiného členského státu na území České republiky.

(5) Dohoda o skladování nouzových zásob ropy na území jiného členského státu je uzavírána na dobu neurčitou a musí obsahovat závazek jiného členského státu, na jehož území jsou nouzové zásoby ropy skladovány, nebránit dovozu těchto zásob do České republiky v případě potřeby. Umožňuje-li dohoda jednostrannou výpověď, musí obsahovat ustanovení, že výpověď není účinná v době stavu ropné nouze; o každé výpovědi dohody Správa jménem České republiky neprodleně informuje Komisi.

(6) V souladu s uzavřenou dohodou o skladování nouzových zásob ropy České republiky na území jiného členského státu a v souladu s právem Evropských společenství sjedná Správa jménem České republiky s právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou oprávněnou ke skladování nouzových zásob ropy smlouvu, v níž bude stanoveno zejména

a) místo skladování,

b) množství skladované ropy a množství a kategorie ropných produktů,

c) podmínky skladování, udržování, kontroly a dostupnosti nouzových zásob ropy,

d) postupy k zajištění kontroly a identifikace zásob.

(7) Výše nouzových zásob ropy skladovaných na základě dohody a smlouvy podle odstavců 5 a 6 je zahrnována do celkové výše nouzových zásob ropy České republiky s výjimkou nouzových zásob ropy jiného členského státu skladovaných na území České republiky.

(8) Skladování nouzových zásob ropy pro jiný členský stát na území České republiky je

možné pouze v souladu s dohodou o skladování nouzových zásob ropy jiného členského státu na území České republiky a na základě smlouvy uzavřené s právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou mající k tomu oprávnění podle odstavce 3; pro dohodu a smlouvu o skladování nouzových zásob ropy jiného členského státu na území České republiky platí obdobně odstavce 5 a 6.

§ 4

Stav ropné nouze

(1) Stav ropné nouze vzniklý z nedostatku ropy a ropných produktů (dále jen "stav ropné nouze") vyhláší vláda nařízením, jestliže průměrný měsíční dovoz ropy a ropných produktů do České republiky je natolik snížen oproti průměrnému měsíčnímu dovozu v předcházejícím kalendářním roce nebo lze důvodně očekávat takové jeho snížení, že nepříznivé následky z toho plynoucí nelze odstranit nebo jim zamezit bez přijetí opatření podle tohoto zákona.

(2) Pominou-li důvody, pro které byl vyhlášen stav ropné nouze, vláda nařízením stav ropné nouze odvolá.

(3) Návrh na vyhlášení a odvolání stavu ropné nouze předkládá vládě předseda Správy.

(4) Vyhlášení a odvolání stavu ropné nouze vláda oznamuje v hromadných sdělovacích prostředcích.

§ 5

Opatření k omezení spotřeby ropy a ropných produktů

(1) K omezení spotřeby ropy a ropných produktů je vláda v nařízení vydaném podle § 4 odst. 1 oprávněna

- a) omezit maximální rychlosti jízdy motorových vozidel na pozemních komunikacích,
- b) omezit používání některých druhů, kategorií a tříd silničních motorových vozidel v určitých dnech nebo pro určitý druh přepravy,
- c) omezit nebo zakázat ve stanovených dnech používání silničních motorových vozidel se sudými nebo lichými koncovými čísly státních poznávacích značek,
- d) omezit používání drážních motorových vozidel,
- e) omezit obchodní leteckou dopravu, letecké práce a další letecké činnosti,
- f) omezit otevírací doby čerpacích stanic a zakázat prodej pohonných hmot do nádob,
- g) stanovit regulační opatření pro čerpání zásob ropy a ropných produktů u rozhodujících dodavatelů,

h) zavést přidělový systém, nebo

i) dočasně omezit nebo zakázat vývozy ropy a ropných produktů.

(2) Opatření podle odstavce 1 písm. e) v mezinárodní obchodní letecké dopravě nabývají účinnosti až uplynutím 30 kalendářních dnů ode dne vyhlášení stavu ropné nouze.

(3) Opatření podle odstavce 1 lze použít za stavu ohrožení státu a za válečného stavu jen v rozsahu, který neohrozí obranu státu.

§ 6

Použití nouzových zásob ropy

(1) Za stavu ropné nouze mohou být nouzové zásoby ropy použity pouze se souhlasem vlády, která současně stanoví termín zpětného doplnění použitých zásob.

(2) Použitím nouzových zásob ropy za stavu ropné nouze se rozumí jejich prodej, půjčka nebo převod příslušnosti k hospodaření.

(3) Návrh na použití nouzových zásob ropy předkládá vládě předseda Správy.

§ 7

Informační povinnost

V době hrozícího stavu ropné nouze, za stavu ropné nouze a v obdobích, kdy je průměrná měsíční dodávka ropy a ropných produktů do České republiky snížena více než o 7 % proti průměrné měsíční dodávce v předcházejícím kalendářním roce, jsou dovozci, zpracovatelé, distributoři ropy a ropných produktů a subjekty, které na území České republiky provádějí dobývání ložisek ropy, povinni předávat Správě informace o svých dovozech, vývozech a zásobách ropy a ropných produktů, o jejich zpracování a o dobývání ropy, a to na vyžádání Správy a ve lhůtách v tomto vyžádání stanovených. Tyto informace jsou povinni na vyžádání Správy poskytovat i při cvičeních stavů ropné nouze."

§ 8

Kontrola

Kontrolu dodržování opatření stanovených podle § 5 odst. 1 provádí

a) Policie České republiky, jde-li o opatření podle § 5 odst. 1 písm. a), b) a c),

b) Drážní úřad, jde-li o opatření podle § 5 odst. 1 písm. d),

c) Úřad pro civilní letectví, jde-li o opatření podle § 5 odst. 1 písm. e),

d) Česká obchodní inspekce, jde-li o opatření podle § 5 odst. 1 písm. f), g) a h).

§ 9

Působnost Správy v oblasti vytváření nouzových zásob ropy a hospodaření s nimi

Správa

- a) odpovídá za vytváření a udržování nouzových zásob ropy ve výši a termínu stanoveném v § 2 odst. 2,
- b) v případě výrazného omezení nabídky na světovém ropném trhu, které by mohlo mít nepříznivé následky pro Českou republiku, navrhuje vládě potřebná opatření,
- c) provádí jedenkrát ročně kontrolu kvality a množství nejméně 30 % nouzových zásob ropy a ropných produktů uložených u skladovatelů; postupuje přitom podle zvláštního právního předpisu, 3)
- d) ukládá právnickým a fyzickým osobám pokuty podle § 10 odst. 2 a 3,
- e) odpovídá za roční přepočtení výše nouzových zásob ropy a ropných produktů podle § 2 odst. 9 a z něj plynoucí dosažení výše nouzových zásob ropy stanovené v § 2 odst. 2 v termínech stanovených v § 2 odst. 9,
- f) předkládá Komisi a Mezinárodní energetické agentuře statistický přehled o stavu zásob ropy a ropných produktů vypracovaný podle jejich požadavků, včetně členění na data souhrnná a na data poskytnutá jednotlivými subjekty podle § 7,
- g) neprodleně informuje Komisi o každém hrozícím nebo realizovaném poklesu nouzových zásob ropy pod povinné minimum s uvedením důvodu takového poklesu a o opatřeních, která byla přijata ke zpětnému doplnění zásob včetně plánovaného termínu dosažení jejich plné výše,
- h) zpracovává plán, podle kterého bude Česká republika postupovat v případě stavu ropné nouze,
- i) plní úkoly, které pro Českou republiku vyplývají z Dohody o mezinárodním energetickém programu 4) a které patří do působnosti Správy.

§ 10

Pokuty

(1) Pokutu až do výše

- a) 5 000 Kč uloží Policie České republiky tomu, kdo nedodrží opatření stanovené podle § 5 odst. 1 písm. a), b) nebo c),
- b) 1 000 000 Kč uloží Drážní úřad tomu, kdo nedodrží opatření stanovené podle § 5 odst. 1 písm. d),
- c) 1 000 000 Kč uloží Úřad pro civilní letectví tomu, kdo nedodrží opatření stanovené podle § 5

odst. 1 písm. e),

d) 1 000 000 Kč uloží Česká obchodní inspekce tomu, kdo nedodrží opatření stanovené podle § 5 odst. 1 písm. f),

e) 20 000 000 Kč uloží Česká obchodní inspekce tomu, kdo nedodrží opatření stanovené podle § 5 odst. 1 písm. g) nebo h).

(2) Správa uloží pokutu až do výše

a) 1 000 000 Kč tomu, kdo nesplní informační povinnost podle § 7,

b) 20 000 000 Kč tomu, kdo neoprávněně použije nouzové zásoby ropy nebo jejich neoprávněně použití umožní,

c) 20 000 000 Kč tomu, kdo bez důvodů hodných zvláštního zřetele neodstraní ve stanoveném termínu nedostatky zjištěné při kontrole množství a kvality nouzových zásob ropy.

(3) Za opakované neoprávněně použití nouzových zásob ropy lze uložit pokutu až do výše 50 000 000 Kč.

(4) Při ukládání pokut je orgán oprávněný uložit pokutu povinen přihlídnout k charakteru a závažnosti protiprávního jednání, zejména k rozsahu porušení povinnosti a délce trvání protiprávního stavu.

(5) Pokutu lze uložit do 1 roku ode dne, kdy se orgán, který je oprávněn ji uložit, dozvěděl o porušení povinnosti, nejpozději do 3 let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(6) Pokutu vybírá a vymáhá orgán, který ji uložil; to neplatí pro vymáhání pokut uložených podle § 10 odst. 1 písm. a). Pokuta je příjmem státního rozpočtu.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o působnosti Správy státních hmotných rezerv

§ 11

V zákoně č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění zákona č. 272/1996 Sb., se v § 3 za větou první tečka zrušuje a doplňují se slova, která včetně poznámky pod čarou č. 1a) znějí: "a plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy. 1a)

1a) Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy).".

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o dráhách

§ 12

V zákoně č. 266/1994 Sb., o dráhách, se v § 55 za slovo "zákona" vkládají slova "nebo podle zvláštního právního předpisu".

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o civilním letectví

§ 13

Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V § 88 odst. 1 se na konci písmene l) doplňují tato slova: "nejde-li o případ, kdy je toto rozhodování svěřeno na základě zvláštního právního předpisu jinému orgánu,".

2. V § 89 se na konci tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno aa), které včetně poznámky pod čarou č. 6a) zní: "aa) plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy. 6a)

6a) Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy).".

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o České obchodní inspekci

§ 14

V zákoně č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění zákona č. 240/1992 Sb., zákona č. 22/1997 Sb. a zákona č. 110/1997 Sb., se v § 3 písm. f) za slovo "zákona" doplňují tato slova: "nebo podle zvláštního právního předpisu".

ČÁST ŠESTÁ

ÚČINNOST

§ 15

Tento zákon nabývá účinnosti šedesátým dnem po dni jeho vyhlášení.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

1) Směrnice Rady 68/414/EHS ze dne 20. prosince 1968, kterou se členským státům EHS ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy anebo ropných produktů, ve znění Směrnice Rady 98/93/ES.

Směrnice Rady 73/238/EHS ze dne 24. července 1973 o opatřeních ke zmírnění následků potíží v zásobování ropou a ropnými produkty.

1a) Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění zákona č. 272/1996 Sb.

2) Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3) Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

4) Dohoda o mezinárodním energetickém programu, vyhlášená pod č. 46/2001 Sb. m. s.